

Адміністративно-правове регулювання у сфері запобігання куріння тютюнових виробів

*Дігтяр І.С., студент гр. Ю-24 юридичного факультету СумДУ
Науковий керівник : Янішевська К.Д., викладач кафедри права СумДУ*

В наш час, коли суспільство ставить за пріоритет моральні та духовні цінності понад матеріальними, відбувається активна боротьба за здоров'я суспільства. Дане питання також стосується боротьби проти шкідливих звичок, зокрема такої, як куріння тютюну.

16 грудня 2012 року набрав чинності Закон України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» (далі – Закон), що забороняє куріння тютюнових виробів, електронних сигарет, тощо в громадських місцях. Закон передбачає велику кількість норм, але в ньому є низка нормативних нюансів, що можуть на практиці робити його неідеальним. Наприклад, при прочитанні першої статті Закону, що включає основні визначення, які використовуватимуться у подальших статтях Закону, можна побачити прорахування законодавців.

Яскравим прикладом є визначення громадського місця: «...громадське місце - частина (частини) будь-якої будівлі, споруди, яка доступна або відкрита для населення вільно, чи за запрошенням, або за плату, постійно, періодично або час від часу, в тому числі під'їзди, а також підземні переходи, стадіони...» [1]. Прочитавши це визначення, в мене з'явилося кілька питань.

1) «Чи можна вважати громадськими місцями площі або сквери, тощо?» Інколи в них дуже людно, а особливо під час свят. Хоча вони не підпадають під визначення ні будівлі, ні стадіону, ні підземного переходу.

2) «На яку відстань від зупинок громадського транспорту та будівель поширюється термін громадського місця?»

Вважаю, що основним недоліком прийнятого Закону є те, що в ньому не конкретизовані саме межі відстаней, в яких забороняється куріння, оскільки в різних населених пунктах органами місцевого самоврядування встановлюються різні місця, заборонені для куріння та їх межі.

Так, рішення Сумської міської ради від 25 лютого 2009 року № 3153 – МР «Про заходи щодо зменшення шкідливого впливу від вживання тютюнових виробів на здоров'я населення в місті Суми» визначає, що куріння тютюнових виробів забороняється у наступних місцях на території міста Суми:

- приміщення будь якої будівлі, споруди, які доступні або відкриті для населення вільно чи за запрошенням, або за плату, постійно, періодично або час від часу, їх частина (частини) у т. ч. ліфти, під'їзди, підвали, горища.
- дитячий парк «Казка», шкільні подвір'я, територія дитячих оздоровчих таборів, дитячих атракціонів та десятиметрова зона навколо них, ігротеки;
- зупинки громадського транспорту і маршрутних таксі та десятиметрова зона навколо них, пішохідні і підземні переходи, таксофони;
- фонтани та десятиметрова зона навколо них;
- територія Сумського парку - пам'ятки ім. І.О. Асмолова садово-паркового мистецтва;
- територія архітектурних, історичних та/або культурних пам'яток;
- територія закладів фізичної культури та спорту незалежно від форм власності, відкриті спортивні споруди (стадіони, арени, корти та інші місця проведення турнірів, змагань, вистав, тощо, включаючи міста для глядачів);
- громадські місця, призначені для проведення богослужінь;
- 5 метрова відстань від входу у громадське місце, 3 метрова відстань від банкомату.

Якщо проаналізувати статтю 13 Закону, знаходяться певні неточності. Наприклад, переглянувши перелік місць, в яких забороняється куріння, виникають певні питання.

Ця стаття передбачає, що забороняється куріння тютюнових виробів, а також електронних сигарет і кальянів:

- 1) у ліфтах і таксофонах;
- 2) у приміщеннях та на території закладів охорони здоров'я;
- 3) у приміщеннях та на території навчальних закладів;
- 4) на дитячих майданчиках;

- 5) у приміщеннях та на території спортивних і фізкультурно-оздоровчих споруд та закладів фізичної культури і спорту;
- 6) у під'їздах житлових будинків;
- 7) у підземних переходах;
- 8) у транспорті загального користування, що використовується для перевезення пасажирів;
- 9) у приміщеннях закладів ресторанного господарства;
- 10) у приміщеннях об'єктів культурного призначення;
- 11) у приміщеннях органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших державних установ;
- 12) на стаціонарно обладнаних зупинках маршрутних транспортних засобів.
- Забороняється, крім спеціально відведених для цього місць, куріння тютюнових виробів:
- 1) у приміщеннях підприємств, установ та організацій усіх форм власності;
- 2) у приміщеннях готелів та аналогічних засобів розміщення громадян;
- 3) у приміщеннях гуртожитків;
- 4) в аеропортах та на вокзалах...» [1;2].

З даного вбачається, що «місця для куріння» на території навчальних закладів є незаконними, але це звичайна практика у вищих навчальних закладах. Також на практиці не часто зустрічається виконання норми, щодо облаштування спеціально відведених місць для куріння.

Також важливим адміністративного регулювання аспектом боротьби з курінням є заборона реклами цих виробів. Саме ці питання врегулює Закон України «Про рекламу», стаття 22 якого передбачає, що реклама тютюнових виробів, реклама знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються тютюнові вироби, забороняється:

на радіо та телебаченні, у тому числі за допомогою кабельного, супутникового, IP-телебачення, онлайн-телебачення, мобільного телебачення, цифрового ефірного телебачення та інших засобів передавання сигналу;

у наукових, науково-популярних, навчальних, громадсько-політичних, довідкових, літературно-художніх виданнях, виданнях для дітей та юнацтва, виданнях для організації дозвілля та відпочинку, спорту та інших виданнях, у тому числі в усіх друкованих засобах масової інформації;

засобами внутрішньої реклами;

на транспорті;

за допомогою заходів рекламного характеру (крім спеціальних виставкових заходів тютюнових виробів за умови, що на такі заходи допускаються лише працівники підприємств, які мають ліцензію на оптову торгівлю тютюновими виробами або виробництво тютюнових виробів);

засобами зовнішньої реклами;

у місцях проведення масових заходів політичного, освітнього, релігійного, спортивного характеру та розважальних заходів, призначених для неповнолітніх осіб;

у мережі Інтернет, крім веб-сайтів, призначених для повнолітніх осіб, обов'язковою умовою доступу до яких є попередня ідентифікація віку користувачів"...» [3].

Таким чином, можна сказати, що заходи адміністративно-правового регулювання проти куріння застосовуються на достатньому рівні, але в деякій мірі потребують уточнення та доопрацювання.

Література:

1. Закон України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» (в редакції від 16 жовтня 2012 року) //Електронний ресурс//Офіційний сайт Верховної Ради <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2899-15> //Заголовок на екрані.
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення окремих положень про обмеження місць куріння тютюнових виробів» (від 24 травня 2012 року)// Електронний ресурс//Офіційний сайт Верховної Ради// <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4844-17> //Заголовок на екрані.

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо заборони реклами, спонсорства та стимулювання продажу тютюнових виробів» (від 22 вересня 2011 року) //Електронний ресурс//Офіційний сайт Верховної Ради// <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3778-17> //Заголовок на екрані.
4. Конституція України. –С.: ТОВ «ВВП Нотіс», 2012- 48 с.

Міжнародно-правове забезпечення стабільності та безпеки суспільства: матеріали науково-теоретичної конференції викладачів, аспірантів та студ. юридичного фак-ту, м. Суми, 25 травня 2013 р. / Ред.кол.: А.М. Куліш, М.М. Бурбика, М.І. Логвиненко, В.М. Семенов, А.В. Баранова. — Суми: СумДУ, 2013. — С. 173-175.